

ІННОВАЦІЙНО-ГІГІЄНИЧНІ ВИМОГИ ДО ПТАШНИКІВ

А.С. Шворінь, студент (anu-uta@ukr.net)

Науковий керівник – к.с.-г.н., доцент Бондар А.О.

Миколаївський національний аграрний університет

Птахівництво в Україні належить до однієї з галузей агропромислового комплексу, яка в останні роки найбільш швидко і динамічно розвивається. У птахівництві впроваджується дві основні системи утримання птиці: кліткова та на підлозі. Для будь-якої системи утримання необхідно виконувати санітарно-гігієнічні вимоги. І саме інноваційні технології постійно доповнюють ці вимоги.

Ключові слова: підстилкові матеріали, напувалки, вентиляція, багатоярусна підлога.

Постановка проблеми. Практично все поголів'я яєчних курей в спеціалізованих господарствах зараз утримується в кліткових батареях, в той час як птиця, яка використовується для виробництва м'яса (ремонтний молодняк та дорослі м'ясні кури, качки, гуси, індики, а також молодняк, що вирощується на м'ясо) – переважно на підлозі, на глибокій підстилці. Тому у зв'язку з швидким зростанням в останні роки виробництва м'яса птиці, особливо м'яса бройлерів, галузь відчуває все більшу потребу в новітніх технологіях.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Утримання птиці на підлозі потребує підстилкових матеріалів. Як підстилкові матеріали звичайно рекомендується використовувати стружку дерев, подрібнену соломку, лушпиння соняшника, торф, подрібнені стержні кукурудзи, стебла соняшника, сухе листя, пісок та інші подібні матеріали. Основна вимога до підстилкових матеріалів – висока вологопоглинаюча здатність, низька теплопровідність, безпека для птиці та довкілля, можливість використання отриманого підстилкового посліду як добрива, а в деяких випадках – і як кормовий інгредієнт. Проте такі матеріали дуже легко можуть накопичувати патогенні організми і тим самим заражати птицю.

Сучасним методом боротьби з патогенною мікрофлорою та емісією шкідливих газів є обробка підстилкових матеріалів. Наприклад, компанією «Дезінтек, Агравіс Райффайзен» (Німеччина) розроблено препарат «Дезінфлор», який рекомендується застосовувати для покращення властивостей підстилки. Препарат може використовуватися також як ефективний засіб знешкодження патогенних мікроорганізмів, а також для зниження емісії шкідливих газів та дезодорації речовин, що неприємно пахнуть. Представляє

собою дрібний аморфний порошок світло салатного кольору з приємним запахом. Частково розчиняється у воді, має високу вологопоглинаючу здатність. До його складу входять мінеральні сорбуючі речовини, гліцерин, фосфорна кислота, рослинні ефірні олії, захищений йод. Препарат нетоксичний для птиці та людини [1].

Постановка завдання. Використання інноваційного обладнання для утримання птиці, щоб одержати велику кількість продукції за короткий проміжок часу.

Теоретичне обґрунтування проведених досліджень. Значний вплив на стан здоров'я тварин має вентиляція. Для спекотного періоду року в сучасних системах вентиляції передбачено встановлення витяжних вентиляторів та припливних клапанів тунельної вентиляції в торцевих стінах пташників. Повітряні потоки у пташниках за застосування сучасних систем створення мікроклімату розраховуються за допомогою комп'ютерів. Однією з умов, при цьому, є рух повітря тільки через передбачені для цього отвори. Тільки в такому разі будуть забезпечені необхідні мікрокліматичні умови в зонах розміщення птиці за мінімальних енерговитрат.

Вченими університету штату Меріленд пропонується виконання таких заходів для зниження емісії аміаку у пташнику:

- здійснювати обробку підстилки алюмом (забезпечує зниження емісії аміаку на 50%);
- пропускати повітря пташників через біофільтри (рис. 1) на основі компосту та лісової листяної підстилки. Ці матеріали містять культури мікроорганізмів що сприяють «зв'язуванню» аміаку (забезпечує зниження емісії аміаку на 60%);
- накривати резервуарів з рідкими стоками спеціальними повітронепроникними плівками (зниження емісії аміаку на 15%) [1].

Рис. 1. Біофільтр для повітря.

Невід'ємним елементом пташників є напувалки. Розроблена інноваційна поїлка для напування качок. Поїлка розроблена з урахуванням біологічних

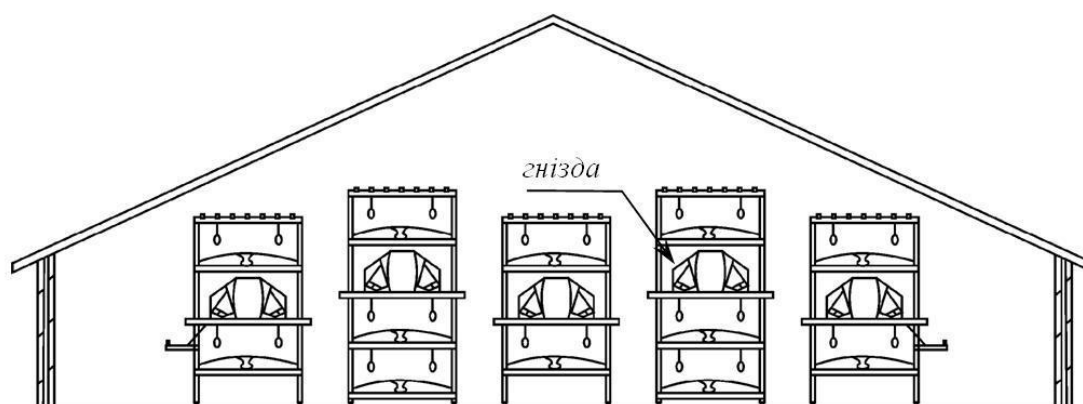
потреб птиці та отримала назву Рєкіно (рис. 2). Відмінна особливість поїлки в тому, що птах має можливість не тільки загасити спрагу, але і властиві цьому виду біологічні потреби завдяки подовженому сегменту конструкції. На відміну від поїлок традиційної форми качки можуть занурити голову в воду цілком, а також набрати в дзьоб води для чищення оперення [2].

Рис. 2. Напувалка Рєкіно.

Ще одним результатом плідної співпраці команди фахівців з'явилася підлогова решітка з пластмаси, що дебютувала на ринку разом з поїлкою Рєкіно. Підлогова решітка була розроблена з урахуванням специфіки змістубіологічних потреб качок і сприяє поліпшенню гігієни в пташнику.

Утримання на багатоярусній підлозі (рис. 3) – значно менш відомий в Україні спосіб утримання птиці. Зараз розроблено багато технологічних схем компонування багатоярусної підлоги. Батарей багатоярусної підлоги нагадують звичайні кліткові батареї, але без дверцят.

Рис. 3. Багатоярусні підлоги.

Вони мають як правило 2-3 яруси, на яких розміщено годівниці і напувалки. Послід з під кожного ярусу прибирається за допомогою стрічкових або скребкових. У пташнику також встановлюють гнізда для знесення яєць. Крім батарей багатоярусної підлоги у пташнику влаштовують зони підстилки. Птиця за такого утримання має можливість перемішуватися по пташнику в усіх

напрямах, копірситися в підстилці. Щільність посадки птиці у пташнику (до 20 гол/м² підлоги) наближається до кліткового способу утримання [3].

Висновки і перспективи подальших досліджень. Впровадження прогресивних технологій утримання, годівлі та експлуатації тварин, механізації і автоматизації в птахофабриках дозволяють підвищити продуктивність праці в 5-6 разів, знизити собівартість продукції на 20-30% і зменшити витрату кормів на одиницю продукції в 1,5-2 рази. Спрямування тваринництва на індустріальний шлях і успіх роботи спеціалізованих господарств і комплексів (птахофабрик) можливий при створенні тваринам умов годівлі й утримання, відповідних їх фізіологічним потребам. Велике значення також мають розведення високопродуктивних тварин і птиці, здатних ефективно перетворювати корм в продукцію попередження занесення в господарство збудників інфекційних хвороб, суворе дотримання ветеринарно-санітарних правил, що забезпечують роботу ферм і комплексів. Тільки строге і комплексне проведення зоогігієнічних і ветеринарно-санітарних заходів дозволить забезпечити здоров'я, високу продуктивність і відтворну здатність тварин.

Список використаних джерел.

1. Способи обробки підстилки пташників. [Електронний ресурс] – Веб-сайт. Режим доступу: <http://avianua.com/index.php/tekhnologiyaproizvodstva/140-obrobka-oidstilky-ptaschnikiv>. Мова укр.
2. Інноваційні поїлки. [Електронний ресурс] – Веб-сайт. Режим доступу: <https://www.bigdutchman.ua/uk/vigodivlja-ptici/aktualne/detail/innovaciina-chashkova-pojilka-pekino-dlja-utrimannja-kachok.html>. Мова укр.
3. Будівельні рішення при реконструкції пташників. [Електронний ресурс] – Веб-сайт. Режим доступу: http://avianua.com/ua/index.php/stattui_po_pticevodstvu/tekhnohiiia-ptakhivnystvva/24-budivnictvo_ptashnikov. Мова укр.